

POHJOIS-SUOMEN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Annettu julkipanon
jälkeen

Antopäivä
23.10.2020
Päätösnumero
20/0864/1
Diaarinumero
00431/19/4103

Asia Asemakaavan muutoksen ja laajennuksen hyväksymistä koskeva valitus

Valittajat Seija Kallinen, Haapavesi
Seppo Kallinen, Haapavesi

Päätös, josta valitetaan

Viranomaisen ja päätöksen päivämäärä
Haapaveden kaupunginvaltuusto 18.2.2019 § 4

Valtuusto on hyväksynyt Haapaveden keskustan asemakaavan muutoksen ja laajennuksen Itä-Huiskan alueella.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Valtuuston päätös on kumottava.

Valittajat ovat tehneet 1.6.2017 muistutuksen Itä-Huiskan asemakaavaehdotuksesta. Kaavoittajan valittajien muistutukseen antamassa vastineessa sanotaan, että valittajien muistutuksessaan esittämä ratkaisu aiheuttaa turhaa ajoneuvojen ohjautumista Kokkolahdentieltä pyörätielle ja kääntymispaikan tarpeen betoniesteiden kohdalle. Jos ajoliikenteeltä kokonaan katkaistava pyörätie siirretäisiin valittajien esityksen mukaisesti Kokkonienpolun päähän, harhautuva liikenne voidaan hoitaa asianmukaisin liikennemerkein. Liikenteen ohjaaminen tontille kaksi valittajien tontin kautta on merkittävä muutos. Tontilla ei ole asuttu yli kymmeneen vuoteen ja rakennukset on poltettu viisi vuotta sitten. Jos tontille rakennetaan esimerkiksi kolme omakotitaloa, liikenne lisääntyy erittäin merkittävästi. Suurin oletettava häiriö on rakennusaikana. Kaupungin hallituksen puheenjohtajan jääväminen ei poista ajatusta, koska hän on kiinteistönvälittäjä, jolla on toimeksianto tonttien myymisestä ja mahdollisesta lobbaamisesta. Valittajiin ei ole otettu asiassa yhteyttä, mutta tontinomistajille on esitetty vaihtoehtoja.

Asian käsittely ja selvittäminen

Kaupunginhallitus on lausunnossaan todennut muun ohella, että kaavaratkaisussa tarvittavat ajoyhteydet kortteleiden 724 ja 728 tonteille on päädytty ohjaamaan useammasta suunnasta Kokkonienpolun, Kokkolahdentien ja Kokkonienmentien kautta, jotta ajoliikenteestä aiheutuva kuormitus kohdistuisi mahdollisimman oikeudenmukaisesti useamman kiinteistön alueelle. Kaavaratkaisussa on pyritty myös siihen, että olosuhteet ajoreittien osalta säilyisivät kokonaisuutta ajatellen mahdollisimman samankaltaisina nykytilanteeseen nähden. Liikennejärjestelyjen osalta kaupunki on päättänyt pitäytyä nähtävillä olleen kaavaehdotuksen mukaisessa ratkaisussa. Maanomistajien osallistaminen, kuuleminen ja tiedottaminen on toteutettu maankäyttö- ja rakennuslain vaatimusten mukaisesti.

Valittajat ovat vastaselityksessään todenneet muun ohella, että kaupungin osallistaminen, kuuleminen ja tiedottaminen ei ole ollut maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyn mukaista, sillä kaupungin taholta ei ole oltu yhteydessä valittajiin. Valittajat eivät ole väittäneet kaupunginjohtajan ylittäneen toimivaltuuksiaan, mutta heitä epäilyttää, onko päätöksenteko ollut läpinäkyvää.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Kaavoitusmenettely ja vuorovaikutus

Keskeiset sovellettavat oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:n 1 momentin mukaan kaavoitusmenettely tulee järjestää ja suunnittelun lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehtoista kaavaa valmisteltaessa tiedottaa niin, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työtekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (*osallinen*), on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta. Pykälän 2 momentin mukaan vuorovaikutuksesta kaavaa valmisteltaessa säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Maankäyttö- ja rakennuslain 65 §:n 1 momentin mukaan kaavaehdotus on asetettava julkisesti nähtäville. Nähtäville asettamisesta on tiedotettava kaavan tarkoituksen ja merkityksen kannalta sopivalla tavalla. Kunnan jäsenille ja osallisille on varattava tilaisuus esittää mielipiteensä asiassa (*muistutus*). Pykälän 2 momentin mukaan muistutuksen tehneille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet ja samalla ilmoittaneet osoitteensa, on ilmoitettava kunnan perusteltu kannanotto esitettyyn mielipiteeseen.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 30 §:n 1 momentin mukaan maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:ssä tarkoitettu tilaisuuden varaaminen osallisille mielipiteensä esittämiseen kaavaa valmisteltaessa voidaan tehdä asettamalla valmisteluaineisto nähtäville ja varaamalla tilaisuus esittää mielipide määräajassa kirjallisesti tai suullisesti taikka erityisessä kaavaa koskevassa tilaisuudessa.

taikka muulla sopivaksi katsottavalla tavalla. Tässä yhteydessä voivat mielipiteensä esittää myös muut kunnan jäsenet.

Saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi

Asiakirjoista saatavan selvityksen mukaan Haapaveden keskustan Itä-Huiskan alueen asemakaavan muutosta ja laajennusta koskeva asemakaavaluonnos on ollut toisen kerran julkisesti nähtävillä ajalla 15.6. – 15.8.2016, jolloin luonnosta koskevat mielipiteet on voitu esittää kaupungille. Asemakaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä kaupungin teknisessä toimistossa ja internet-sivuilla ajalla 18.5. – 18.6.2017, jolloin ehdotuksesta on voinut tehdä muistutuksia. Muun ohella valittajat ovat ilmaisseet kaavaehdotuksesta mielipiteensä kaupungille tekemässään muistutuksessa, johon kaupunki on ilmoittanut perustellun kannanottonsa.

Kaavoituksen vuorovaikutuksen lainmukaisuutta on arvioitava maankäyttö- ja rakennuslaissa ja -asetuksessa säädetyn vuorovaikutusmenettelyn kautta. Tällä sääntelyllä ei rajoiteta valtuuston toimivaltaa päättää kaavan sisällöstä lain rajoissa eikä sidota hyväksyttävän kaavan sisältöä osallistumisen ja kuulemisen yhteydessä esitettyihin mielipiteisiin ja kannanottoihin. Maankäyttö- ja rakennuslaki ei edellytä erillisten neuvottelujen järjestämistä maanomistajien kanssa, vaan maanomistajien osallistumis- ja vuorovaikutusmahdollisuudet turvataan yleisen vuorovaikutusmenettelyn avulla. Asiassa saadun selvityksen perusteella valittajilla on ollut mahdollisuus osallistua kaavan laadintaan, arvioida kaavan vaikutuksia ja esittää mielipiteensä siten kuin maankäyttö- ja rakennuslaissa ja -asetuksessa on tarkoitettu. Asiassa ei ole toimittu vuorovaikutusmenettelyä koskevien säännösten vastaisesti sillä valittajien esittämällä perusteella, että kaavaa valmisteltaessa ei ole erikseen oltu yhteydessä valittajiin.

Valittajat eivät ole valituksessaan esittäneet sellaista selvitystä kaava-asian käsitteystä, jonka perusteella kaavan hyväksymistä koskevan päätöksen voitaisiin katsoa syntyneen virheellisessä järjestyksessä.

Kaavan sisällölliseen lainmukaisuuteen liittyvä valitusperuste

Keskeiset sovelletut oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n 1 momentin mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Maankäyttö- ja rakennuslain 42 §:n 1 momentin mukaan yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa tai ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Maankäyttö- ja rakennuslain 50 §:n 1 momentin mukaan alueiden käytön yksityiskohtaista järjestämistä, rakentamista ja kehittämistä varten laaditaan asemakaava, jonka tarkoituksena on osoittaa tarpeelliset alueet eri tarkoituksia varten ja ohjata rakentamista ja muuta maankäyttöä paikallisten olosuhteiden, kaupunki- ja maisemakuvan, hyvän rakentamistavan, olemassa olevan rakennuskannan käytön edistämisen ja kaavan muun ohjaustavoitteen edellyttämällä tavalla.

Maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 1 momentin mukaan asemakaavaa laadittaessa on maakuntakaava ja oikeusvaikutteinen yleiskaava otettava huomioon siten kuin siitä edellä säädetään.

Pykälän 2 momentin mukaan asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.

Pykälän 3 momentin mukaan asemakaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen. Asemakaavalla ei myöskään saa asettaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää.

Suunnittelun lähtökohdat

Pinta-alaltaan noin 35 hehtaarin suuruinen suunnittelualue sijaitsee Haapaveden kaupungin keskustaajaman etelälaidalla Kirkkojärven eteläpuolella Kokkoniemessä. Suunnittelualue rajoittuu pohjoispuolella Kirkkojärven rantaan, länsipuolella Nivalantiehen sekä Länsi-Huiskan asemakaava-alueeseen, etelässä Kärämäentiehen sekä idässä peltoalueeseen. Alueella on voimassa oikeusvaikutteinen Haapaveden keskustan osayleiskaava 2030, jossa alue on osoitettu asuinpientalojen alueeksi (AP), jonka maankäyttö ratkaistaan asemakaavalla.

Keskustan asemakaavan muutosta ja laajennusta Itä-Huiskan alueella koskevan kaavaselostuksen mukaan asemakaava perustuu olemassa olevaan rakenteeseen ja sitä täydentävään uuteen rakentamiseen. Itä-Huiskan alueella on paikoin jo varsin tiiviisti toteutunutta rakentamista ja maanomistus on pirstaleista, minkä vuoksi alueen kehittäminen edellyttää asemakaavan laatimista. Alueelle kohdistuu myös rakentamispainetta. Tavoitteena on laatia asemakaavan laajennus, joka mahdollistaa Itä-Huiskan alueen rakentumisen, täydentymisen ja kehittymisen asuinpientalojen alueena. Uutta kaupungin ylläpidettävää katualuetta on tarkoitus kaavoittaa mahdollisimman vähän, ja uusia rakennuspaikkoja keskitetään nykyisten tieyhteyksien ja liittymien varaan.

Kaavaratkaisun lainmukaisuus valituksenalaiselta osin

Hyväksytyssä kaavaratkaisussa valittajien kiinteistön (kiinteistötunnus 71-402-106-47) alueelle on osoitettu erillispientalojen korttelialuetta (AO), joka muodostaa korttelin 724 ohjeellisen tontin nro 1, katualuetta (Kokkonienpolku) ja lähivirkistysaluetta (VL). Kaavan mukainen AO-alue rajautuu kaavassa kiinteistöjen RN:ot 106:48 ja 166:13 alueille osoitettuun asuinpientalojen korttelialueeseen (AP), joka muodostaa korttelin 724 ohjeellisen tontin nro 2 ja jonka tehokkuusluku eli kerrosalan suhde tontin pinta-alaan on $e=0,20$.

Ajoyhteys edellä mainituille tonteille 1 ja 2 on asemakaavassa osoitettu Nivalantieltä Kokkonienpolun kautta. Tontin 2 kohdalla Kokkonienpolku on

osoitettu jalankululle ja polkupyöräilylle varattuna katuna, jolla tontille ajo on sallittu (pp/t), sekä jalankululle ja polkupyöräilylle varattuna katuna (pp). Jalankululle ja polkupyöräilylle varattua katua koskevan kaavamääräyksen mukaan pyörätie ja ajoesteet pyörätien molempiin päihin tulee toteuttaa ennen rakennuslupien myöntämistä uusille asemakaavalla muodostuville rakennuspaikoille.

Kaavaselostuksessa on kaavan liikenne- ja liikenneturvallisuusvaikutusten osalta todettu, että uusi täydentävä asuinrakentaminen lisää jonkin verran tontille suuntautuvaa liikennettä, mutta muuten vaikutukset liikenteeseen jäävät vähäisiksi. Uusi asuminen sijoittuu hyvin olemassa olevan liikenneverkon piiriin. Kaava-alueen pohjoisosa on jo ennestään rakentunutta ympäristöä, jolle asutusta lisätään melko maltillisesti nykyiseen nähden. Valittajien muistutukseen annetussa kaupungin kannanotossa on arvioitu, että valittajien tilanne ei merkittävästi muutu, koska kiinteistöille RN:o 106:48 ja 166:13 (hyväksytyn kaavan korttelin 724 tontti 2) on nykytilanteessakin ohjattu kulku valittajien kiinteistön kautta.

Kaavamerkinnoilla ja -määräyksillä on estetty Kokkonienpolun käyttäminen autoliikenteen läpiajoon eikä ajoyhteyttä muille asemakaavan mukaisille asuinpienalojen ja erillispientalojen korttelialueille kuin korttelin 724 ohjeelliselle tontille 2 ole järjestetty valittajien kiinteistölle osoitetun katualueen kautta. Kun otetaan huomioon kortteliin 724 asemakaavalla osoitettu maankäyttö sekä asemakaava-alueen ja erityisesti korttelin 724 liikenneympäristöstä saatu selvitys sekä asemakaavaratkaisun ajoyhteyksiä koskevat kaavamerkinnot ja -määräykset, kaavan mukaisesta liikenteen järjestämisestä koskevasta ratkaisusta ei voida katsoa aiheutuvan merkittäviä haitallisia vaikutuksia valittajien tontille. Asemakaavalla ei aiheuteta valittajille maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 3 momentissa tarkoitettua elinympäristön laadun merkityksellistä heikkenemistä eikä kaava ole sille asetettujen sisältövaatimusten vastainen valittajien esittämällä perusteilla. Asemakaava ei ole lainvastainen sillä perusteella, että valittajien mielestä tieyhteys korttelin 724 tontille nro 2 olisi parempi toteuttaa toisella tavalla.

Asemakaavan muutoksen ja laajennuksen hyväksymistä koskeva päätös ei ole valituksessa esitetyillä perusteilla lainvastainen. Päätöksen kumoamiseen ei näin ollen ole syytä.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Kuntalaki 135 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitus valituslupahakemuksineen on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Selostus valitusluvan myöntämisen edellytyksistä ja hakumenettelystä on liitteenä (Valituslupa, julkipano).

Esittelevä jäsen

Laura Juntunen

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Martti Raunio, Anne-Mari Keskitalo ja Laura Juntunen.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös

Seija Kallinen, kirjeitse

Hallintolain 56 §:n 2 momentin ja 68 §:n 1 momentin mukaan on valituskirjelmän ensimmäisen allekirjoittajan Seija Kallisen tämän päätöksen tiedoksi saatuaan ilmoitettava siitä valituskirjelmän toiselle allekirjoittajalle Seppo Kallille. Jos hän tämän laiminlyö, hän on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä tai sen viivästymisestä aiheutuneen vahingon, sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun ja muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi.

Oikeudenkäyntimaksu

260 euroa, josta valittajat vastaavat yhteisvastuullisesti

Jäljennös maksutta

Haapaveden kaupunginhallitus, kirjeitse

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kirjeitse

Toimituskirjan jäljennöksen oikeaksi todistaa

Ma. Jankkä-Moilanen
Ma. Jankkä-Moilanen
suvi jankkä-Moilanen

Oikeudenkäyntimaksun peruste

Tuomioistuinmaksulaki

Oikeusministeriön asetus tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1383/2018)

Ohje oikeudenkäyntimaksua koskevan oikaisuvaatimuksen tekemiselle

Maksun määräämistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua maksun määränneeltä päätöksen esittelijältä kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimus toimitetaan Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle.

Valitusosoitus

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisperusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valitusluvan myöntämisen perusteet ovat:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkipanon jälkeen. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon silloin, kun se on annettu. Valitus on tehtävä kirjallisesti **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen antopäivästä**, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, joka sisältää myös valituslupahakemuksen, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite)
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:ssä tarkoitettu peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valittaja katsoo, että valitusluvan myöntämiseen on edellä tarkoitettu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa valituksessa yhdyshenkilöksi. Jollei yhdyshenkilöä ole ilmoitettu, yhdyshenkilönä toimii valituksessa ensimmäiseksi mainittu valittaja. Yhdyshenkilön ei tarvitse esittää valtakirjaa.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettuviranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää, jos

- päämies on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa
- asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa hallintomenettelyssä tai tuomioistuimessa
- valtuutettu on asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituksen toimittaminen

Valitus valituslupahakemuksineen on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**.

Valituksen voi toimittaa henkilökohtaisesti tai asiamiehen välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, lähetin välityksellä, telekopiona, sähköpostina tai sähköisen asiointipalvelun kautta. Valitus on toimitettava niin ajoissa, että se on perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä korkeimman hallinto-oikeuden virka-ajan päättymiseen (kello 16.15) mennessä. Valituksen toimittamisesta telekopiona, sähköpostina tai sähköisen asiointipalvelun kautta säädetään tarkemmin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Postiosoite:
PL 180
00131 HELSINKI

Käyntiosoite:
Fabianinkatu 15
00130 HELSINKI

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Faksi: 029 56 40382
Puhelinnumero: 029 56 40200

Asiakaspalvelun aukioloajat maanantaista perjantaihin 8.00 - 16.15.

Muutoksenhakuasian käsittelystä perittävät maksut

Hallinto-oikeuden päätöstä koskevan muutoksenhakuasian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 510 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu. Maksuvelvollinen on asian vireillepanija tai hänen sijaansa tullut. Jos yhtä useampi asianosainen saattaa asian käsiteltäväksi samalla kirjelmällä, heiltä peritään vain yksi maksu. Jos tuomioistuin erottaa eri asianosaisia koskevat asiat erikseen käsiteltäviksi, peritään kustakin näin erotetusta asiasta asianosaiselta maksu erikseen. Jos saman maksun suorittamisesta on vastuussa kaksi tai useampia maksuvelvollisia, he vastaavat siitä yhteisvastuullisesti. Yhden asianosaisen maksuvapautus ei vähennä muiden asianosaisten maksuvelvollisuutta.

Oikeudenkäyntimaksua ei korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritä tuomioistuinmaksulain 5 §:ssä tarkoitetuista maksuttomista suoritteista. Lain mukaista maksua ei peritä:

- yksityishenkilön vireille panemissa sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) eikä terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitettua palvelua tai etuutta koskevissa asioissa;
- lastensuojelulain (417/2007) mukaisissa asioissa, lukuun ottamatta mainitun lain 16 c §:ssä tarkoitettuja, kuntien keskinäisiä korvauksia koskevia asioita;
- yksityishenkilön vireille panemissa ulkomaalaislain (301/2004) mukaisissa kansainvälistä suojelua koskevissa asioissa;
- maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) mukaisissa asioissa eikä maaseutuelinkeinotukea koskevissa asioissa, joissa on kyse luottojen maksuhelpotuksesta, vapaaehtoisesta velkajärjestelystä tai valtion takautumisvaatimuksesta luopumisesta;
- oikeusapulaissa (257/2002) tarkoitetun oikeusavun myöntämistä koskevissa asioissa eikä oikeudenkäyntiavustajalle maksettavaa palkkiota ja kulukorvausta koskevissa asioissa, ellei kyse ole muutoksenhausta palkkiota tai kulukorvausta koskevassa asiassa;
- tartuntatautilain (1227/2016), päihdehuoltolain (41/1986) eikä mielenterveyslain (1116/1990) mukaisissa asioissa;
- yleisiä vaaleja, kirkollisia vaaleja eikä saamelaiskäräjien vaaleja koskevissa asioissa;
- asioissa, joiden käsittely tuomioistuimessa on muualla laissa säädetty maksuttomaksi.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, mikäli maksun perimättä jättämiseen on lain 4 §:ssä tarkoitettu peruste. Lain mukaista maksua ei myöskään peritä, jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Maksu peritään kuitenkin riippumatta lopputuloksesta veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta eikä muualla laissa viranomaisen toimenpiteistä suoritettavista maksuista vapautetuilta.

Jos maksun periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, viranomainen tai maksun määräävä virkamies voi yksittäistapauksessa määrätä, ettei maksua peritä.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015)

Oikeusministeriön asetus tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1383/2018)

Valituslupa, julkipano